Ion Hobana
Emisiune nocturnă

Am deschis cutia de scrisori şi am luat plicul pe care-l zărisem la plecare, prin fanta îngustă. Ochiul meu de vechi filatelist a recunoscut timbrele din Noua Zeelandă. Sosise, deci, ultimul răspuns. Ultima verigă din lanțul care pornise să înconjoare Pământul cu mai bine de doi ani în urmă.

Am urcat cu liftul până la etajul patru, cântărind în palmă plicul de o ciudată cumoare portocalie. Eram stăpânit de un sentiment ambiguu, ştiind că lunga mea aşteptare va lua sfârşit. Şi m-a cuprins deodată teama de certitudinea ascunsă, poate, între pereții subțiri de hârtie.

Am lăsat sacul de sport în vestibul, am făcut un duş rapid şi m-am aşezat în fotoliul din fața televizorului. Plicul portocaliu părea să radieze o lumină caldă, îmbietoare. Am rezistat tentației de a grăbi deznodământul şi m-am sprijinit de spătarul elastic, închizând ochii.

Până aici, totul se petrecuse cam la fel ca în urmă cu doi ani. Mă întorceam de la Herăstrău, după o partidă de tenis. Eram obosit – plăcuta oboseală a victoriei. Din autobuz, am văzut geamurile Institutului de lângă blocul meu scânteind. Am crezut mai întâi că sunt răsfrângerile soarelui înclinat la orizont. Când am trecut prin fața clădirii, mi-am dat seama că mă înşelasem: geamurile erau luminate dinăuntru. „Iar or să lucreze până târziu. Şi Emil spunea că o să treacă pe la mine…”

Emil Dobrişan îmi fusese coleg de clasă şi de bancă, într-o adolescență tot mai îndepărtată. Acum era un eminent fizician, director adjunct la Institutul vecin – ceea ce nu-l împiedica să repare, în timpul liber, tot felul de aparate electrice şi electronice. „Mon violon d'Ingres” spunea el, cu un zâmbet ascuns de mustața lăsată să crească în voie, ca o compensație pentru creştetul pleşuv. Şi adăuga: „Nu găseşti pe toate drumurile un depanator cu doctorat în teoria relativității!” Ne întâlneam mult mai rar decât am fi vrut, fiind prinşi amândoi în plasa obligațiilor cotidiene. În seara aceea ar fi trebuit, printre altele, să reinstalăm antena televizorului meu, găzduită, grație intervenției lui Emil, de acoperişul înalt al Institutului şi doborâtă, cu o zi înainte, de o furtună puternică, stârnită din senin.

Nevoit să-mi schimb planurile, am trudit o vreme asupra unui text rebel, am mâncat ceva şi m-am aşezat iar în fotoliu, cu gând să urmăresc telejurnalul. Mă aşteptam ca imaginea să fie neclară, dar contururile erau extraordinar de nete, ca într-o proiecție tridimensională. Prea ostenit ca să încerc să dezleg enigma, am ațipit înainte de buletinul meteorologic.

Când am deschis ochii, o femeie tânără mă privea cu ochi întunecați. Chipul ei era de un alb nefiresc – am crezut, o clipă, că de vină este dereglarea acordului cromatic – şi sprâncenele ridicate mult spre tâmple. Clădit după canoanele unei stranii arhitecturi capilare, părul ca un coif de aramă îi lăsa descoperite fruntea înaltă şi urechile minuscule.

M-am uitat la ceas: trecuse demult miezul nopții. Necunoscuta continua să mă privească, în tăcere. De fapt, cu toate că buzele îi rămâneau nemişcate, aveam senzația că încearcă să-mi transmită un mesaj de o importanță vitală – nu-mi dădeam seama dacă pentru ea sau pentru mine. Am făcut un efort şi mi-am desprins ochii de pe chipul hipnotic, ațintindu-i dincolo de el, spre o aglomerare de forme nedesluşite. Înțelegându-mi, parcă, intenția, ovalul alb s-a retras în colțul din stânga sus al ecranului, lăsând să apară în prim plan...Am ezitat să definesc structurile geometrice care asaltau cerul. O cetate industrială? Sau un complex urban conceput de un arhitect aflat într-o stare de grație?... Erau piramide, şi cuburi, şi sfere, şi spirale înşurubate în văzduh, toate dintr-un material translucid care mi-era străin. Privindu-le mai atent, mi s-a părut că haosul începe să se ordoneze. Alternanța formelor crea un ritm, o armonie secretă, o vibrație aproape muzicală.

N-am avut timp să-mi precizez impresiile.. O diagonală a secționat ecranul, izolând structurile geometrice pe o suprafață deasupra căreia stăruia, ca o efigie, chipul marmorean. De cealaltă parte, un timp, doar o fâşie triunghiulară de cer. Apoi undeva, la o distanță pe care n-o puteam aprecia în lipsa oricărui reper, s-a ivit un fel de nor vânăt, un imens tăvălug devorând spațiul cu o cumplită încetineală.

Mi-am reprimat crisparea: nu era, nu putea fi decât un film transmis de un canal de televiziune străin şi receptat datorită unui concurs favorabil de împrejurări. Emil îmi explicase mecanismul propagării incidentale a undelor la mare distanță. Aşa că am privit cu detaşare cum un roi de aerodine discoidale se năpustesc asupra ororii vinetii, proiectând puternice jeturi luminoase. „Laser”, mi-am spus, aşteptându-mă să văd norul sfârtecat, risipit, învins. Fulgerările s-au izbit însă de un obstacol nevăzut, ricoşând pe trasee capricioase. Câteva discuri s-au prăbuşit, în flăcări. Celelalte s-au retras.

Cerul devenise, cameleonic, violet. De undeva s-a ivit un alt disc, imens, planând ca o amenințare deasupra altei amenințări. Din el s-a desprins un punct lucitor. Discul a dispărut. Punctul s-a transformat într-o sferă care şi-a accelerat căderea, până ce a fost oprită de aceeaşi barieră. Şi

peste câteva secunde am văzut cum creşte, hrănindu-se cu atomii din jur, teribila ciupercă. Sub ea, neatins, invulnerabil, norul continua să înainteze. L-am urmărit, fascinat de prăbuşirea lui orizontală tot mai rapidă.

De cealaltă parte a ecranului, formele erau străbătute de pulsații multicolore. M-am întrebat dacă nu cumva era modul de comunicare al regnului născocit de realizatorii filmului. Într-un târziu, diagonala s-a stins. Chipul imobil a revenit în prim plan, lăsând să se vadă prin el cum structurile geometrice sunt înghițite de coşmarul vinețiu. Buzele palide nu s-au dezlipit nici atunci, dar ochii ardeau sub sprâncenele arămii. Mi s-a părut că deslușesc în flacăra aceea întunecată disperarea unui sfârşit de lume.

Norul a ieşit din cadru. În urma lui, piramidele şi cuburile şi sferele şi spiralele înşurubate în văzduh au început să-şi piardă consistența, să se întrepătrundă, să se transforme într-o substanță vâscoasă. Abia atunci mi-am amintit că am un un aparat foto şi m-am repezit să-l scot din sertar. Am potrivit timpul de expunere şi deschiderea diafragmei, cu destulă aproximație: era prima mea tentativă de a înregistra ceva de pe ecranul televizorului. Când am apăsat pe declanşator, procesul de dezagregare aproape se încheiase. O ultimă privire, ca un strigăt mut şi chipul transparent s-a destrămat. Am mai văzut câteva clipe stratul de materie acoperind solul, ca un ocean încremenit, apoi ecranul n-a mai fost decât un dreptunghi orb, cenuşiu.

Am aşteptat o vreme apariția crainicului, a mirei, a unui semn care să susțină ipoteza recepției de la mare distanță. Nimic. Mi-am spus că împrejurările favorabile încetaseră să mai acționeze. M-am ridicat din fotoliu ca să închid televizorul şi am simțit cum oboseala îmi înconvoaie umerii. Eram însă prea surescitat ca să pot dormi.Am notat ceea ce văzusem, căutând să nu omit vreun detaliu şi am încercat să localizez emisiunea, după diferența dintre fusurile orare. Dacă nu era destinată telespectatorilor insomniaci, Europa şi şi zonele învecinate ieşeau din competiție. Sursa trebuia căutată, probabil, pe teritoriul celor două Americi, în Extremul Orient sau în Oceania. Zeci de țări, având fiecare mai multe canale... Am amețit şi m-am dus la culcare.

Emil m-a ascultat cu o atenție suspectă. Nicio privire ironică pe deasupra ochelarilor, nuciun comentariu în doi peri la adresa fotografiei neclare – singura „dovadă” a existenței emisiunii nocturne. Când mi-am încheiat relatarea, m-a întrebat, după o tăcere care amenința să devină stânjenitoare:

- Şi ce ai de gând?

- Să aflu despre ce film e vorba şi cine l-a transmis.

A clătinat din cap:

- Nu-i deloc simplu.

- Sunt destul de încăpățânat ca să merg până la capăt.

- Sper să fie un capăt...

- S-a ridicat să plece. L-am oprit cu un gest:

- În povestea asta mai e un semn de întrebare.

M-a privit, aparent intrigat. Am continuat:

- O antenă scoasă din uz prinde o emisiune de la mare distanță...

Eminentul fizician pleşuv a roşit, ca liceanul de odinioară, îngăimând:

- Ştii, experimentul acela prelungit...N-am putut să te aştept şi am conectat cablul tău la antena Institutului.

Am tresărit:

- Poate că aşa se explică receptarea!

- Poate, a încuviințat el cam în silă. Iartă-mă, trebuie să plec. Te mai caut eu.

A ieşit, fluturând mâna în chip de salut. Nedumerirea provocată de purtarea lui n-a rezistat dorinței de a elucida misterul emisiunii. Am început să caut adresele de care aveam nevoie.

Peste câteva luni, când primisem o duzină de răspunsuri negative, Emil a apărut din nou. Îmi telefonase de mai multe ori, ştia cum stau lucrurile şi părea la fel de tensionat. Am născocit o mică diversiune:

- Mă întreb dacă emisiunea nu venea de mult mai departe...

- Ce vrei să spui?

Glasul îi tremura uşor. Am renunțat să-l mai fierb:

- În noaptea aceea, experimentul...Nu cumva ați stabilit legătura cu o altă planetă?

S-a destins brusc:

- Pentru asta ar fi fost nevoie ...Doar ştii cum arată un radiotelescop!

- Evident. Nu ştiu însă ce te neliniştește.

A examinat cărțile de pe birou, şi-a potrivit nodul cravatei în oglindă şi, când mă pregăteam să-l iau la rost, s-a întors spre mine:

- S-ar putea să fi stabilit o legătură, dar nu în spațiu.

- Nu în spațiu? am repetat eu, neînțelegând.

- Experimentul urmărea dechiderea unei căi de acces spre a patra dimensiune.

- Călătoria în timp!

A zâmbit din colțul buzelor:

- Să nu tulburăm umbra lui Wells!...Ne-am propus doar un sondaj instrumental. Ca să înțelegi procedeul, ai avea nevoie de cunoştințe dintr-un domeniu foarte special. În esență, autorul experimentului susține că, mergând destul de departe în viitor, se ajunge în ceea ce numim noi trecut.

- Am replicat, cu o anume vehemență:

- Eşti sigur că ați ajuns undeva?

- Mi-a răspuns, aparent fără legătură cu ceea ce-l întrebasem:

- Nu te-ai mirat constatând că „filmul" e mut?

- Mi-am spus că e o nesincronizare între imagine şi sunet.

- Mda...În noaptea aceea am înregistrat nu doar indicațiile aparatelor de măsură.

A scos din buzunar un CD. I l-am smuls din mână şi l-am introdus în unitatea computerului deschis – când venise Emil, jucam şah pe flyordie. S-au auzit mai multe şuierături (aerodinele discoidale), câteva explozii de mică intensitate (radiațiile laser oprite de ecranul energetic), un vuiet apocaliptic (deflagrația nucleară), ceva ca lunecarea unui ghețar pe o stâncă (deazagregarea formelor geometrice).

- Am spus, încet:

- S-ar părea că ați captat banda sonoră a filmului.

- O posibilitate care nu poate fi exclusă, până nu vei fi primit toate răspunsurile.

- Şi dacă toate răspusurile vor fi negative?

- Nu pot să-ți ofer decât o ipoteză.

- L-am îndemnat, din priviri, să continue.

- Ai scris şi tu despre misterele vechilor texte sanscrite. Era la modă paleoastronautica...

- N-am discutat niciodată despre asta. Nu ştiam că te interesează.

- Mă interesează, dar nu cred că aparatele de zbor din vechea Indie şi războaiele „atomice" trebuie puse pe seama extratereştrilor. Mai plauzibilă mi s-a părut existența unor civilizații anterioare, dispărute în urma catastrofelor naturale sau...

- S-a oprit, nevrând, probabil, să se lanseze în speculații fără acoperire. Am îndrăznit eu:

- Şi presupui că aş fi putut asista la o astfel de tragedie...Ai idee cam când ar fi avut loc evenimentul?

- Emil a început să-şi chinuie mustața între degete:

- Greu de spus. Instalația se află în stadiul experimental...Dar armătura teoretică e fără cusur!

- N-aveam de ce să mă îndoiesc. Am ascultat încă o dată înregistrarea, apoi Emil a luat CD-ul, făgăduindu-mi o copie, pe care n-am primit-o încă. A plecat, cerându-mi să-l țin la curent cu mersul investigației mele epistolare. Nu mi-a fost greu să o fac, dată fiind suita monotonă de răspunsuri negative, agrementată cu câteva propuneri de a trimite şi prima parte a „interesantului scenariu", în vederea unei posibile colaborări...

N-am mai avut răbdare şi am deschis plicul portocaliu. Filmul al cărui subiect îl relatasem nu fusese difuzat niciodată – cuvântul era subliniat – în Noua Zeelandă. Cercul se încheiase. Am ridicat receptorul şi am format numărul lui Emil.

- Ipoteza pare să se confirme, a spus el, calm, după ce a aflat vestea.

- Dacă sondajul vostru experimental nu s-a oprit la jumătatea drumului.

- La jumătatea...Nu vrei să fii mai explicit?

- Mergând destul de departe în viitor, se ajunge în ceea ce numim noi trecut -parcă aşa pretinde colegul tău. Mi-e teamă că n-ați mers destul de departe.

Emil nu mi-a răspuns. Am aşezat încet receptorul în furcă. Revedeam chipul destrămat, formele geometrice orefăcute într-o materie amprfă. Simțeam cum îmi dă târcoale demonul zădărniciei. ...Dar este viitorul un apocalips irevocabil?

respiro@2000-2009 All rights reserved